

Спортивно-педагогічне вдосконалення в системі підготовки майбутніх учителів фізичного виховання

Сластіна О.О.

Харківський інститут фінансів Українського державного університету фінансів і міжнародної торгівлі

Анотації:

Розкрито структуру та зміст спортивно-педагогічного вдосконалення студентів факультетів фізичного виховання з обраного виду спорту. Розглянуто місце та значення дисципліни «Спортивно-педагогічне вдосконалення» в підготовці майбутніх учителів фізичного виховання. Показано, що метою дисципліни є ознайомлення студентів з теоретичними основами та досвідом навчально-тренувальної роботи з обраного виду спорту, з методикою проведення цієї роботи з дітьми різного шкільного віку. До основних форм викладання дисципліни віднесено лекційні, семінарські, практичні, оглядово-методичні, індивідуальні, самостійні заняття і навчальну практику. Зазначається, що на дисципліну виділяється 522 години. З них: 64 години – на лекції, 262 – на практичні заняття, 86 годин – на індивідуальні заняття, 174 години – на самостійну роботу. На 4 курсі для студентів передбачається виконання курсової роботи.

Сластіна Е.А. Спортивно-педагогическое совершенствование в системе подготовки будущих учителей физического воспитания. Раскрыта структура и содержание спортивно-педагогического совершенствования студентов факультетов физического воспитания по избранному виду спорта. Рассмотрено место и значение дисциплины «Спортивно-педагогическое совершенствование» в подготовке будущих учителей физического воспитания. Показано, что целью дисциплины является ознакомление студентов с теоретическими основами и опытом учебно-тренировочной работы по избранному виду спорта, методике проведения этой работы с детьми разного возраста. К основным формам преподавания дисциплины отнесены лекционные, семинарские, практические, обзорно-методические, индивидуальные, самостоятельные занятия и учебная практика. Отмечается, что на дисциплину выделяется 522 часа. Из них: 64 часа – на лекции, 262 – на практические занятия, 86 часов – на индивидуальные занятия, 174 часа – на самостоятельную работу. На 4 курсе для студентов предусматривается выполнение курсовой работы.

Slastina H.A. Sports and pedagogical improvement in the training of future teachers of physical education. Revealed the structure and content of the sport and improve teaching students of physical education in their chosen sport. The place of discipline and the value of "Sports and teacher improvement" in the preparation of future teachers of physical education. It is shown that the purpose of discipline is to familiarize students with the theoretical foundations and experience teaching and training work in their chosen sport, the methodology of this work with children of different ages. The main forms of teaching attributed lectures, seminars, practical, methodical surveillance, individual, self-study and educational practice. It is noted that discipline is allocated 522 hours. Of these 64 hours – at a lecture, 262 – on practical training, 86 hours – for individual classes, 174 hours – to work independently. A 4th year student provides the implementation of the course work.

Ключові слова:

вчитель, фізичне виховання, спортивний, педагогічний, вдосконалення, студенти.

учитель, физическое воспитание, спортивный, педагогический, совершенствование, студенты.

teacher, physical education, sports, teaching, improving, students.

Вступ.

Постійне підвищення вимог до підготовки майбутніх учителів фізичного виховання, вимагає від вищих навчальних закладів невідкладних дій щодо вдосконалення змісту, форм та методів підготовки спеціалістів у галузі фізичної культури та спорту. До того ж введення нових навчальних програм з фізичної культури для учнів загальноосвітніх шкіл, що передбачають вивчення варіативних модулів з різних видів спорту, висуває високі вимоги до спортивно-педагогічної підготовки студентів факультетів фізичного виховання. Задовольнити ці вимоги має і підвищення ефективності викладання дисципліни «Спортивно-педагогічне вдосконалення» з обраного виду спорту, яка займає одне з провідних місць у професійній підготовці майбутнього вчителя фізичного виховання.

Окремим аспектам організації та проведення спортивно-педагогічної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання було присвячено роботи А.Г. Гонезука (2004) [1], В.М. Пристинського (1991) [10], І.Д. Свищева (1994), Л.П. Сущенко (2003) [11], Б.М. Шияна, В.Г. Папуши (2005) [16] та ін. Науковці обґрунтували систему теоретичних і методичних знань, умінь і навичок, які є складовою змісту підготовки вчителів фізичного виховання у вищих педагогічних закладах, довели, що зміст теоретико-методичної підготовки на факультетах фізичного виховання має сприяти формуванню вчителя, схильного

до педагогічних інновацій і творчості, здатного на професійному рівні володіти різноманітними засобами, формами і методами роботи з учнями, орієнтованого на систематичне поповнення фахових знань, їх оцінку і самооцінку, а також застосування в педагогічній діяльності здобутків інших наук.

Але спортивно-педагогічне вдосконалення майбутнього вчителя фізичного виховання як окрема науково-педагогічна проблема ще не вивчалось, що й зумовлює актуальність дослідження. Робота виконана у відповідності з планом НДР Харківського інституту фінансів Українського державного університету фінансів і міжнародної торгівлі.

Мета, завдання роботи, матеріал і методи.

Мета дослідження – розкрити структуру та зміст спортивно-педагогічного вдосконалення студентів факультетів фізичного виховання ВНЗ з обраного виду спорту.

Завдання дослідження: Розглянути місце та значення дисципліни «Спортивно-педагогічне вдосконалення» в підготовці майбутніх учителів фізичного виховання, та розкрити її структуру і зміст.

Для вирішення поставлених завдань було використано *методи* порівняльного та структурно-системного аналізу, за допомогою яких зіставлялися наявні підходи в педагогічній та спеціальній літературі до спортивного вдосконалення майбутніх учителів фізичного виховання, та аналізувалася навчальна документація з підготовки студентів факультетів фізичного виховання ВНЗ України та Росії.

Результати дослідження.

Аналіз навчальних планів і програм факультетів фізичного виховання вищих педагогічних закладів України свідчить, що дисципліна «Спортивно-педагогічне вдосконалення» (СПВ) вже багато десятиліть займає одне з чільних місць у підготовці майбутніх учителів фізичного виховання. Так, починаючи з 80-х років ця дисципліна була уведена як факультативний курс. Аналіз навчальних планів факультетів фізичного виховання вищих педагогічних закладів за 1989 та 1992 рік свідчить, що СПВ вивчалось майбутніми вчителями фізичної культури у обсязі відповідно 480 і 580 годин. На заняттях з СПВ майбутні вчителі під керівництвом досвідчених тренерів-викладачів удосконалювали знання, вміння та навички з обраних видів спорту. До закінчення педагогічного закладу кожний студент мав отримати спортивний розряд не нижче другого та суддівську категорію з відповідного виду спорту.

Курс СПВ і сьогодні займає вагомe місце у підготовці майбутніх учителів фізичного виховання. На це вказує те, що СПВ вивчається протягом чотирьох, а у деяких ВНЗ і п'яти років навчання, тобто охоплює майже всі роки підготовки майбутнього спеціаліста.

Аналіз окремих програм з СПВ свідчить, що метою вивчення цієї дисципліни є поглиблена спортивно-педагогічна підготовка майбутніх учителів фізичної культури з обраного виду спорту. Так, О.М. Худолій (2008) [15] зазначає, що програма дисципліни «Спортивно-педагогічне вдосконалення» передбачає формування професійно-педагогічних знань, умінь і навичок, які будуть необхідні для самостійної роботи у різних закладах системи фізичного виховання і спорту, а також для підвищення рівня спортивної майстерності в обраному виді спорту (ОВС).

Згідно програми, на дисципліну «Спортивно-педагогічне вдосконалення» виділяється 522 години, з яких: 64 години — на лекції, 262 — на практичні заняття (які діляться на семінарські, оглядово-методичні, практичні та навчальну практику, 48 годин — на лабораторні заняття НДРС), 86 годин — на індивідуальні заняття і 174 години — на самостійну роботу. На 4 курсі для студентів передбачається виконання курсової роботи.

На 1 курсі студенти вивчають загальні питання теорії ОВС, зокрема історію, сучасний стан і перспективи розвитку ОВС, структуру, класифікацію і термінологію вправ у ОВС, вимоги правил безпеки та правила змагань і методику суддівства. На 2 курсі — основи техніки вправ ОВС, розвитку рухових здібностей, теорії навчання руховим навичкам; на 3 і 4 курсах студенти факультетів фізичного виховання оволодівають знаннями, вміннями та навичками з теорії і методики тренування в ОВС. Розподіл годин на різні види занять по рокам навчання наведено в таблиці 1.

Педагогічно доцільний розподіл матеріалу з курсу СПВ пропонує С.В. Синиця (2008) [13]. Розроблена ним програма розрахована на чотири роки навчання (I – IV курс) і включає три етапи, на кожному з яких послідовно розв'язуються певні задачі. I етап (адаптаційний) – попередня базова підготовка.

Розрахована для полегшеного сприймання подальшого професійного навчання, де вирішуються наступні завдання: підвищення загальної культури фахівців; розширення загального, навчального та професійного світогляду фахівців та ін.

II етап (основний) – основний етап професійного навчання. Включає: цільове ознайомлення спеціалістів з новітніми технологіями; навчання та підвищення знань майбутнього фахівця з обраного виду діяльності. III етап (творчий) – заключний етап професійного навчання. Включає: вивчення передового практичного досвіду роботи з обраного виду діяльності; визначення розвитку творчого потенціалу, інтеграція сучасних знань та досягнень у професійній діяльності.

Навчальна програма, розроблена С.В. Синицею розподілена на чотири рівні складності навчання. Складність визначається в опануванні студентами різних рухових завдань, а також різних методичних прийомів.

Слід відмітити, що у вищих навчальних закладах України курс СПВ викладається окремо з різних видів спорту, головним чином, з тих, які входять до шкільної програми, зокрема гімнастики, легкої атлетики, плавання, спортивних ігор тощо. На початку навчання студенти першокурсники обирають собі спортивну спеціалізацію, за якою будуть навчатися всі чотири роки і розподіляються по групам 8-15 осіб.

На відміну від факультетів фізичного виховання вищих педагогічних закладів України в таких самих навчальних закладах Росії подібна дисципліна носить назву «Педагогічне фізкультурно-спортивне вдосконалення» (ПФСВ). Аналіз навчальних програм з ПФСВ [6, 7, 17, 18] показав, що ця дисципліна вивчається студентами факультетів фізичної культури відповідно до вимог Державного освітнього стандарту вищої професійної освіти з фізичної культури. Її метою є підвищення професійної та спортивної підготовки студентів на основі одного з базових або нових видів фізкультурно-спортивної діяльності.

Зміст ПФСВ взаємозв'язаний з теорією і методикою фізичної культури і спорту (ТМФКС) на основі реалізації її загальних положень через специфіку окремого виду спорту. Це означає, що всі форми занять за змістом відображають особливості обраного виду спорту, розвиваючи, конкретизуючи на його предметній основі положення ТМФКС.

Цікаво відмітити, що лекції з ПФСВ читаються для кожного курсу потоком, а до їх змісту включені загальні для всіх видів спорту положення і відомості з основних питань спортивного і професійно-педагогічного вдосконалення. Так, на лекціях студенти ознайомлюються з видами та функціями спорту в системі фізкультурної освіти; змагальною та тренувальною діяльністю в спорті; основами техніки й тактики, а також фізичної підготовки в спорті; системою багатолітньої підготовки спортсменів і особливостями спортивно-наукової діяльності. Лекційний курс, як правило, читається викладачами високої кваліфікації (кандидатами наук або майстрами спорту Росії) [7].

Таблиця 1

Приблизний розрахунок годин по курсах з дисципліни СПВ (за програмою О.М.Худолія)

Курс	Форми занять							Усього годин (522)
	Лекційні	Оглядово-методичні	Практичні семінарські	Лабораторні	Навчальна практика	Самостійні	Індивідуальні	
I	16	6	22	12	6	43	21	126
II	16	8	24	12	8	44	22	134
III	16	6	24	12	6	43	21	128
IV	16	8	24	12	8	44	22	134

Таблиця 2

Приблизний розрахунок годин по курсах з дисципліни СПВ (за програмою С.В. Синиці)

Курс	Форми занять							Усього годин (864)
	Теоретичні	Методично-практичні	Практичні	Контрольно-залікові (ІНДЗ)	Навчальна практика	Самостійні	Індивідуальні	
I	8	10	84	6	--	24	24	156
II	8	42	48	8	--	28	28	162
III	4	36	24	4	--	20	20	108
IV	--	18	16	6	26	186	186	438

Таблиця 3

Приблизний розподіл навчальних годин на ПФСВ

Курс	Форми занять			Всього годин
	Теоретичні	Семінарські (практичні)	Самостійні	
I	16	110	45	171
II	16	40	50	106
III	16	50	60	126
IV	10	48	45	103
Всього	58	248	200	506

На практичні заняття студенти розподіляються по групах, залежно від обраного виду спорту, які входять до навчального плану факультету. Практичні заняття, головним чином, проводяться як на базі університету, так і на базі ДЮСШ, ШВСМ та інших спортивних організацій і клубів, де заняття веде особистий тренер студента. Завдання викладача, відповідального за групи ПФСВ полягає в контролі відвідуваності практичних занять і засвоєння навчального матеріалу студентами, що дозволяє інтегрувати знання, отримані в процесі навчання у ВНЗ.

На практичних заняттях з ПФСВ студенти мали оволодівати технікою і тактикою обраного виду спорту, а також в підвищувати рівень кондиційної і координаційної підготовки. Обов'язковою була й участь у змаганнях різного масштабу, де майбутні вчителі мали якнайповніше реалізувати свої можливості з метою виконання спортивного розряду, або отримання звання відповідно до Єдиної всеросійської спортивної класифікації.

На старших курсах деяким студентам заняття з ПФСВ дозволялося замінювати заняттями з обраного виду спорту з учнями ДЮСШ або загальноосвіт-

ніх шкіл. Приблизний розподіл годин на дисципліну ПФСВ представлений у таблиці 3.

Аналіз навчальної документації та спеціальної літератури свідчить про схоже ставлення російських і українських спеціалістів до форм навчальної роботи з дисципліни ПФСВ. Так, Г. Федоров (2006) [14] вважав необхідним проведення лекційного курсу з розрахунку до 15% навчального часу і практичних занять в наступних можливих варіантах, що не виключають і їх комплексного використання: 1) предметні навчально-тренувальні заняття; 2) навчально-методичні заняття, що проводяться із студентами молодших курсів; 3) лабораторні заняття з розробки документів планування та обліку.

Крім того автор наголошував на обов'язковому врахуванні міжпредметних зв'язків при вивченні ПФСВ. Він зазначав, що спадкоємність спеціальних знань і поступальність в розвитку рухових якостей, формуванні навиків, організаційно-методичних умінь в процесі вивчення базових навчальних дисциплін і їх прогрес в ході занять по ПФСС до певної міри сприяють вирішенню однієї з ключових проблем, для якої характерне дублювання інформаційного потоку знань

при вивченні однопрофільних дисциплін. Механізм реалізації принципу повинен здійснюватися на основі дидактичного поглиблення і розширення спеціальних знань, стимулюючих пізнавальну активність тих, що займаються.

Інший російський фахівець В. Кузьмін (1998) [3] вбачав у дисципліні ПФСВ засіб професійно-творчої підготовки майбутнього вчителя фізичного виховання. Він пропонував формування спрямованості на творчість і стимулювання творчих здібностей студентів здійснювати на основі насичення навчальних занять творчими ситуаціями, включення студентів в активний пошук нових способів вирішення різного типу педагогічних завдань, що розвивають допитливість, пізнавально-творчий інтерес до своєї професії і що вимагають від майбутніх вчителів умінь мобілізувати свої потенційні можливості, проявляти вигадку, фантазію, педагогічну імпровізацію, оригінальність в діях і ін.

Більшість практичних занять з ПФСВ фахівці радять будувати за принципом навчальної практики з подальшим їх аналізом. Кожен студент виступав і в ролі викладача і в ролі учня, використовуючи при цьому наступні методичні прийоми: «один вчить всіх», «всі вчать одного», «один вчить іншого», «сам учит себе».

Для аналізу всієї своєї діяльності в ролі педагога кожен студент мав на початку студентського життя завести щоденник студента-спортсмена, до якого записувати педагогічні спостереження і роздуми,

аналіз своєї спортивної діяльності, самоконтролю і прочитаної літератури. Зміст щоденника мав служити основою при написанні оглядів, рефератів, доповідей, курсових і дипломних робіт, складанні планів і відгуків та ін.

Висновки.

Таким чином, спортивно-педагогічне вдосконалення майбутніх учителів фізичного виховання у ВНЗ України відбувається у процесі вивчення курсу СПВ з обраного виду спорту. Метою дисципліни СПВ є ознайомлення студентів з теоретичними основами та досвідом навчально-тренувальної роботи з обраного виду спорту, а також з методикою проведення цієї роботи з дітьми різного шкільного віку. До основних форм викладання СПВ можна віднести лекційні, семінарські, практичні, оглядово-методичні, індивідуальні, самостійні заняття і навчальну практику, під час яких майбутні вчителі фізичного виховання засвоюють знання з основних теоретичних питань ОВС; оволодівають основами техніки виконання вправ та методикою проведення навчально-тренувальних занять з ОВС на різних етапах спортивної підготовки; здобувають знання, вміння та навички з організації та проведення змагань з ОВС.

Подальше дослідження може проводитися з питань організації навчального процесу та оцінювання навчально-спортивних і наукових досягнень студентів з дисципліни СПВ.

Література

1. Гонежук А.Г. Становление гуманистической направленности личности студентов в процессе прохождения курса спортивно-педагогического совершенствования (На примере специализации футбол) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / А.Г. Гонежук. – Майкоп. – 2004. – 19 с.
2. Железняк Ю.Д. Педагогическое физкультурно-спортивное совершенствование: Учебное пособие / Ю.Д. Железняк, В.А. Кашкаров. – М., Академия. – 2001. – 225 с.
3. Кузьмин В.С. Курс «Педагогическое физкультурно-спортивное совершенствование» как средство профессионально-творческой подготовки учителей физической культуры / В.С. Кузьмин // Теория и практика физической культуры, 1998. – № 11-12. – С. 56-60.
4. Моржухина С.В. Педагогические условия совершенствования преподавания спортивно-педагогических дисциплин на факультете физической культуры и спорта : диссертация ... кандидата педагогических наук : 13.00.08, 13.00.04. / С.В. Моржухина. – Калининград. – 2007. – 20 с.
5. Пристинский В.Н. Профессионально-педагогическая подготовка студентов факультетов физического воспитания в учебных группах по спортивным играм : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / В.Н. Пристинский. – Одесса. – 1991. – 20 с.
6. Педагогическое физкультурно-спортивное совершенствование: учебно-методический комплекс (для студентов, обучающихся по специальности 050720 Физическая культура). // Составители: Захаров П.Я., Ельдепов В.Я., Ермаков Н.А. – Горно-Алтайск, РИО ГАГУ. – 2010. – 178 с.
7. Педагогическое физкультурно-спортивное совершенствование: учебно-методический комплекс (для студентов, обучающихся по специальности 050720 Физическая культура). // Составители: Захаров П.Я., Ельдепов В.Я., Ермаков Н.А. – Елабуга. – 2010. – 178 с.
8. Педагогическое физкультурно-спортивное совершенствование: учебное пособие для вузов / Ю.Д. Железняк, В.А. Кашкаров, И.П. Кравцевич и др.; Под ред. Ю.Д. Железняка. – М., Академия. – 2005.
9. Рыжов Валерий Николаевич. Профессиональная подготовка студентов к педагогической деятельности на курсе спортивно-

References

1. Gonezhuk A.G. *Stanovlenie gumanisticheskoy napravlenosti lichnosti studentov v processe prokhozheniia kursa sportivno-pedagogicheskogo sovershenstvovaniia* [The formation of a humanistic orientation of the individual students in the passing rate sporting and pedagogical improvement], Cand. Diss., Maicop, 2004, 19 p.
2. Zhelezniak Iu.D., Kashkarov V.A. *Pedagogicheskoe fizkul'turno-sportivnoe sovershenstvovanie* [Teacher athletic and sports improvement], Moscow, Academy, 2001, 225 p.
3. Kuz'min V.S. *Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury* [Theory and practice of physical culture], 1998, vol.11-12, pp. 56-60.
4. Morzhukhina S.V. *Pedagogicheskie usloviia sovershenstvovaniia prepodavaniia sportivno-pedagogicheskikh disciplin na fakul'tete fizicheskoi kul'tury i sporta* [Pedagogical conditions improve teaching sports and educational courses at the faculty of physical education and sport], Cand. Diss., Kaliningrad, 2007, 20 p.
5. Pristinskij V.N. *Professional'no-pedagogicheskaiia podgotovka studentov fakul'tetov fizicheskogo vospitaniia v uchebnykh gruppakh po sportivnym igrām* [Vocational and educational training of students of physical education in study groups of sports games], Cand. Diss., Odessa, 1991, 20 p.
6. Zakharov P.Ia., El'depov V.Ia., Iermakov N.A. *Pedagogicheskoe fizkul'turno-sportivnoe sovershenstvovanie: uchebno-metodicheskij kompleks* [Teacher athletic and sports improvement: training complex], Gorno-Altaysk, RIO GAGU, 2010, 178 p.
7. Zakharov P.Ia., El'depov V.Ia., Iermakov N.A. *Pedagogicheskoe fizkul'turno-sportivnoe sovershenstvovanie: uchebno-metodicheskij kompleks* [Teacher athletic and sports improvement: training complex], Elabuga, 2010, 178 p.
8. Zhelezniak Iu.D., Kashkarov V.A., Kravcevič I.P. *Pedagogicheskoe fizkul'turno-sportivnoe sovershenstvovanie* [Teacher athletic and sports improvement], Moscow, Academy, 2005.
9. Ryzhov V. N. *Professional'naia podgotovka studentov k pedagogicheskoi deiatel'nosti na kurse sportivno-pedagogicheskogo sovershenstvovaniia*. [The training of students to teaching a course

- педагогического совершенствования : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / У.Н. Рыжов. – Майкоп. – 2001. – 20с.
10. Свищев И.Д. Интеграция науки и спортивной практики в совершенствовании профессиональной подготовки студентов физкультурных учебных заведений (На прим. спортив. борьбы) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / И.Д. Свищев. – Москва. 1998. – 45с.
 11. Сущенко Л.П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04 / Л.П. Сущенко. – К. – 2003. – 36 с.
 12. Синиця С. В. Оздоровча аеробіка. Спортивно-педагогічне вдосконалення : навч. посіб. / С. В. Синиця, Л. Є. Шестерова. – Полтава, ПП Шевченко Р. В. – 2010. – 260 с.
 13. Синиця С. В. Спортивно-педагогічне вдосконалення (оздоровча аеробіка) : навч. прог. / С. В. Синиця. – Полтава : [б. в.]. – 2008. – 64 с.
 14. Федоров Г. Педагогическое пространство физкультурно-спортивного совершенствования студентов в профильных образовательных структурах / Г.Федоров // Теория и практика физической культуры, 2006. – № 9. – С. 25-27.
 15. Худолій О.М. Програма курсу «Спортивно-педагогічне вдосконалення» / О.М. Худолій, О.В. Іваненко // Теорія і методика фізичного виховання, 2008. – № 6. – С. 45-47.
 16. Шиян Б.М. Методика викладання спортивно-педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах фізичного виховання і спорту: Навчальний посібник / Б.М.Шиян, В.Г.Папуша. – Харків, «ОВС». – 2005. – 208 с.
 17. Saracho O.N. The future of teacher education in the changing world // *Early Child Development and Care*, 1992. – vol.78(1). – pp. 225–229.
 18. Macleod G., Cebula K.R. Experiences of disabled students in initial teacher education // *Cambridge Journal of Education*, 2009. – vol.39(4). – pp. 457–472.
 - sports teacher improvement], Cand. Diss., Maicop, 2001, 20 p.
 10. Svishchev I.D. *Integraciia nauki i sportivnoj praktiki v sovershenstvovanii professional'noj podgotovki studentov fizkul'turnykh uchebnykh zavedenij (Na prim. sportiv. bor'by)* [Integration of science and practice of sport in improving the training of students of sports schools (at approx. Sports. Struggle)], Dokt. Diss., Moscow, 1998, 45 p.
 11. Sushchenko L.P. *Teoretiko-metodologichni zasadi profesijnoi pidgotovki majbutnikh fakhivciv fizichnogo vikhovannia ta sportu u vishchikh navchal'nikh zakladakh* [Theoretical and methodological basis of training future specialists of physical education and sports in higher educational establishments], Dokt. Diss., Kiev, 2003, 36 p.
 12. Sinicia S. V., Shesterova L. *le. Osdorovcha aerobika. Sportivno-pedagogichne vdoskonallennia* [Health-aerobics. Sports and pedagogical improvement], Poltava, Shevchenko R.V. Publ., 2010, 260 p.
 13. Sinicia S. V. *Sportivno-pedagogichne vdoskonallennia* [Sports and pedagogical improvement], Poltava, 2008, 64 p.
 14. Fedorov G. *Teoriia i praktika fizicheskoi kul'tury* [Theory and practice of physical culture], 2006, vol. 9, pp. 25-27.
 15. Khudolij O.M. *Teoriia ta metodika fizichnogo vikhovannia* [Theory and methods of physical education], 2008, vol. 6, pp. 45-47.
 16. Shian B.M., Papusha V.G. *Metodika vikladannia sportivno-pedagogichnikh disciplin u vishchikh navchal'nikh zakladakh fizichnogo vikhovannia i sportu: Navchal'nij posibnik* [Teaching sports and educational courses in universities of physical education and sport], Kharkov, OVS, 2005, 208 p.
 17. Saracho O.N. The future of teacher education in the changing world. *Early Child Development and Care*, 1992, vol.78(1), pp. 225–229.
 18. Macleod G., Cebula K.R. Experiences of disabled students in initial teacher education. *Cambridge Journal of Education*, 2009, vol.39(4), pp. 457–472.

Информация об авторе:

Сластина Елена Александровна: kfuduefin@gmail.com; Харьковский институт финансов Украинского государственного университета финансов и международной торговли; Пер. Плетневский, 5, Харьков, 61003, Украина.

Information about the author:

Slastina H.A.: kfuduefin@gmail.com; Kharkov Institute of Finance Pletnevskyy lane 5, Kharkov, 61003, Ukraine.

Цитуйте цю статтю як: Сластина О.О. Спортивно-педагогічне вдосконалення в системі підготовки майбутніх учителів фізичного виховання // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2013. – № 5 – С. 68-72. doi:10.6084/m9.figshare.707103

Электронная версия этой статьи является полной и может быть найдена на сайте: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive.html>

Это статья Открытого Доступа распространяется под терминами Creative Commons Attribution License, которая разрешает неограниченное использование, распространение и копирование любыми средствами, обеспечивающими должное цитирование этой оригинальной статьи (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.ru>).

Cite this article as: Slastina H.A. Sports and pedagogical improvement in the training of future teachers of physical education. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 2013, vol.5, pp. 68-72. doi:10.6084/m9.figshare.707103

The electronic version of this article is the complete one and can be found online at: <http://www.sportpedagogy.org.ua/html/arhive-e.html>

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited (<http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en>).

Дата поступления в редакцию: 12.03.2013 г.
Опубликовано: 31.05.2013 г.

Received: 12.03.2013
Published: 31.05.2013